Trafi Liikenteen turvallisuusvirasto
Trafiksäkerhetsverket

Lausunto

Eduskunta
Liikenne- ja viestintävaliokunta
LiV@eduskunta.fi

Päiväys/Datum 26.11.2018
Dnro/Dnr TRAFI/736829/03.03.01/2018
Viite/Referens HE 198/2018

Asiantuntijalausunto hallituksen esityksestä matkustaja-alusturvallisuutta koskevan lainsäädännön muuttamiseksi (HE 198/2018 vp)

Liikenne- ja viestintävaliokunta on kutsunut Liikenteen turvallisuusviraston asiantuntijan kuultavaksi otsikkoasiassa. Virasto on osallistunut asian valmisteluun ja viraston näkemykset on huomioitu valmistelussa hyvin eikä sillä ole huomautettavaa esityksestä.

Liikenteen turvallisuusvirasto haluaa kuitenkin kiinnittää valiokunnan huomiota seuraavaan:

Lakiin aluksen teknisestä turvallisuudesta ja turvallisesta käytöstä (1686/2009, alusturvallisuuslaki) tehtävillä muutoksilla mahdollistetaan omavalvonta tiettyjen alustyyppien osalta. Omavalvonnalla tarkoitetaan laivanisännän itsensä suorittamaa säännöllistä oman aluksensa turvallisuusarviointia ja siitä raportointia Liikenteen turvallisuusviraston merenkulun sähköiseen tietojärjestelmään. Omavalvontaan siirtyminen olisi mahdollista vain Liikenteen turvallisuusviraston antaman hyväksynnän perusteella. Liikenteen turvallisuusvirasto antaa omavalvontaa koskevan määräyksen. Omavalvonnan piiriin hyväksytyiltä laivanisänniltä perittäisiin vuosittain omavalvontamaksu, jolla katettaisiin merenkulun sähköisen tietojärjestelmän ylläpitoon, tarpeelliseen kehittämiseen sekä omavalvontalaskutukseen liittyviä kustannuksia. Omavalvonnan tavoitteena on lisätä merenkulun valvonnan läpinäkyvyyttä ja keventää sääntelyä. Muutos vähentäisi katsastuksesta aiheutuvia kustannuksia laivanisännille sekä mahdollistaisi Liikenteen turvallisuusviraston resurssien tehokkaamman kohdistamisen.

Alusturvallisuuslain muutoksen myötä myös luovutaan talviliikenteessä käytettävien alusten vuosittaisesta pohjan ulkopuolisesta katsastuksesta. Tästä katsastusvelvollisuudesta myönnetään nykyisin paljon poikkeuksia. Jatkossa alusten sopivuus talviliikenteeseen varmistetaan telakoinnin yhteydessä tehtävässä rungon tarkastuksessa vähintään viiden vuoden välein. Muutoksen seurauksena laivanisännän hallinnollinen sekä taloudellinen taakka vähenisi. Liikenteen turvallisuusviraston ei tarvitsisi myöntää näihin katsastuksiin poikkeuksia, joten resurssit voitaisiin tältäkin osin kohdentaa jatkossa tehokkaammin.

Alusturvallisuuslain ammattiveneitä koskevilla ehdotuksilla pyritään täsmentämään ammattiveneitä koskevaa sääntelyä siltä osin kuin voimassa olevassa sääntelyssä ei ole huomioitu kaikkia ammattiveneiden erityispiirteitä. Perinnealuksia koskevan ehdotuksen tavoitteena on parantaa perinnealusten pienimuotoista kaupallista liikennekäyttöä, mikä voisi edesauttaa perinnealusten ylläpitoa ja käyttöä. Perinnealusten turvallisuutta arvioitaessa voidaan ottaa huomioon perinteisiin menetelmiin perustuvat turvallisuustekijät. Liikenteen turvallisuusvirasto antaa määräykset ammattiveneiden ja perinnealusten turvallisuutta koskevista seikoista.

Alusturvallisuuden valvonnasta annettuun lakiin (370/1995) tehtävillä muutoksilla pannaan täytäntöön tarkastusdirektiiviin (Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi EU 2017/2110

tarkastusjärjestelmästä säännöllisen ro-ro-matkustaja-alusliikenteen ja suurnopeusmatkustaja-alusliikenteen turvallisen harjoittamisen varmistamiseksi annetun direktiivin 2009/16/EY muuttamisesta sekä neuvoston direktiivin 1999/35/EY kumoamisesta) tehdyt muutokset. Muutosten myötä mm. poistetaan eri tarkastusten väliset päällekkäisyydet sekä täsmennetään vuotuisten tarkastusten määräaikoja. Tämä helpottaisi Liikenteen turvallisuusviraston tarkastussuunnittelua.

Matkustaja-alusten henkilöluetteloista annettuun lakiin tehtävillä muutoksilla poistetaan yhtiöiden matkustajien rekisteröintijärjestelmiä koskevia vaatimuksia. Näiden vaatimusten poistaminen vähentäisi myös Liikenteen turvallisuusviraston hallinnollista taakkaa, sillä jatkossa virasto ei enää hyväksy yhtiöiden rekisteröintijärjestelmiä. Vaatimusten poistaminen vähentää myös laivanisännän kuluja. Jos matkustaja-aluksen matkan pituus on yli 20 meripeninkulmaa satamasta, yhtiöiden tulee syöttää aluksessa olevien matkustajien henkilötiedot suoraan keskitettyyn palvelupisteeseen (joka on tällä hetkellä Portnet-järjestelmä). Tästä johtuen laivanisännille aiheutuu kuluja. Muilla matkoilla tulee ilmoittaa aluksella olevien henkilöiden lukumäärä meripelastusviranomaisille. Liikenteen turvallisuusvirasto antaa määräyksen ilmoitusten antamisesta ja niiden antamiseen käytettävistä järjestelmistä. Lakiin tehtävillä muutoksilla saatetaan voimaan henkilöluettelodirektiivin (Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi EU 2017/2109 yhteisön jäsenvaltioiden satamiin tai satamista liikennöivillä matkustaja-aluksilla olevien henkilöiden rekisteröinnistä annetun neuvoston direktiivin 98/41/EY ja jäsenvaltioiden satamiin saapuvia ja/tai satamista lähteviä aluksia koskevista ilmoitusmuodollisuuksista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2010/65/EU muuttamisesta) muutokset.

Juha-Matti Korsi
Osastopäällikkö

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Liikenteen turvallisuusvirasto (Trafi) 26.11.2018. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa sähköisiä allekirjoituksia tukevalla lukijaohjelmalla tai Trafin kirjaamosta.